

GAZETA KRAKOWSKA

N°. 104.

W E SRODĘ DNIA 26. GRUDNIA 1804.

Z Wiednia d. 19. Grudnia.

J. C. K. Mość raczył Piotra Hermanna hrabię Blumegen, swego aktualnego szambelana i najwyższego sądownicę prezesa w Morawli i Śląsku, przez najwyższy wzgląd na jego 30 letnią wierną i gorliwą służbę, zaszczytć godnością tajnego krajowego radcy, na co przed J. C. K. Mcią wykonał zwykłą przyłęgę.

W Niedzielę d. 16 t. m. tuteysi ofiedli Grecy i Wołochowie nie unicy obchodzili w swoim kościele S. Trojcy uroczystość podziękowania Bogu za przybranie przez J. C. K. Mość godności dziedzicznego Cesarza Austrii. Po Mszy S. modlili się za J. C. K. Mość i śpiewano *Te Deum* przy potroynym we dzwony uderzeniu, poczem pleban archimandryta Avra-vius powiedział Rosowne do uroczystości kazanie, zachęcając wiernych do miłości i posłuszeństwa Najjaśniejszemu Monarsze, do podziękowania Bogu, że w wyznawaniu publiczney czci Bogu równych doznawali praw z innemi C. K. poddanemi, co wianni są Najjaśniejszemu Domowi Austryackiemu, i zakończył kazanie modlitwą odtługie życie Najjaśniejszego Domu panującego.

Uroczyste ogłoszenie przybrania przez Najjaśniejszego Cesarza Jmć dziedzicznej go-

dnosci Austryackiego Cesarza, nastąpiło w stolicy Pradze d. 8t. m. w następującym sposobie: Poprzedzającego wieczora o godzinie 6 zapowiedziano uroczystość uderzeniem we wszystkie dzwony kościołow i wystrzałem z 100 armat. Nazajutrz dzwoniło od wpół do 10 godziny, potem nastąpiło ogłoszenie. Minister stanu i W. Burgrabia hrabia Chotek odprawił uroczysty wjazd w towarzystwie całego gubernium do Król. zamku. Tam udali się wszyscy na wielki balkon, gdzie postawiony był na tronie wizerunek J. C. K. Mci, pierwszego dziedzicznego Cesarza, dwóch sekretarzy rządowych przeczytali Najwyższy w tej mierze patent w niemieckim i czeskim języku. Toż samo czytanie nastąpiło w 3 innych częściach miasta przez magistrat za danym znakiem w wielki dzwon kościoła metropolitalnego, to jest: 1) przez Kr. radcę i prezydenta Scinera, 6 magistratowych radcow i 2 sekretarzow na balkonie ratusza Altstadt; 2) przez wice prezydenta, 2 radcow i tyluż sekretarzow na balkonie bywszego jezuitckiego kościoła; 3) przez wice prezydenta Karla i tyluż osób na balkonie kościoła S. Mikołaja. Na zamku asystowały w paradzie woyska, a po innych miejscach miejskie korpusy i wszystkie cechy z chorągwiemi i muzyką. Po uro-

czytłem ogłoszeniu słyszeć się dąły radosne okrzyki: " Niech żyje Najjaśniejszy Cesarz dziedziczny Franciszek II!,, przy trąbach i kotłach; a uderzenie we wszystkie dzwony, wystrzały z armat i ręczney broni zapowiadac się zdawały całemu kroleństwu radość z powiększenia powagi Najjaśniejszego Domu Austryackiego. Po dopełnieniu tego udał się W. Burgrabia z wszystkimi C. K. urzędami do katedralnego kościoła na nabożeństwo i *Te Deum laudamus*. Tamże zgromadzili się kommanderujący jenerał, z innymi C. K. jenerałami i woyskowemi, C. K. Appelacya, Kr. urzędy, szkoła główna, C. K. tajni radcy, szambelani i liczna ślacha. Miła ta uroczystość zakończyła się obiadem na 80 osob u W. Burgrabl, pod czas ktorego przy trąbach, kotłach i wystrzałach z armat spełniano zdrowie Najjaśniejszych Cesarstwa Ichmość. W wieczor była u tegoż schadzka i koncert. Na obu Król. teatrach, które przepysanie były oświecone, jdane były bezpłatne reprezentacye w czeskim języku. Przy podniesieniu zastony pokazał się przy odgłosie trąb i kotłow wizerunek J. C. K. Mei. Liczną chor opiewał radosnem sercem: *Boże zachoway Cesarza*. Dzień ten był także dniem uczty dla zastużonych wojownikow i uboŧwa: Kr. stany postały do wszystkich parafy 4000 ryń. na rozdanie pomiędzy prawdziwie ubogich; woyskowym także znaczną summę; magistrat zaś kaził 100 sążni drzews pomiędzy uboŧwo rozdać.

Przez mądre rozporządzenia rządu zostało szczepienie krowiey ospy po wszystkich prowincyach Austryackiey Monarchii zaprowadzone. Przez chwalebny zapał przyłożyły się do tego zwierzchności, i plebani i lekarze. W niektórych tylko okolicach zdaie się częśc mniej oświeconey klasy ludzi potrzebować i jeszcze względem tego dobroczynnego prze-

szło wiecznego odkrycia objaśnienia. J. C. K. Mość raczył przeto rozkazac, aby następująca odezwa wydrukowana w języku ludu, dana była przy chrzcie dziecięcia jego rodzicom lub kmotrom, a jeżeliby ci czytać nie umieli - aby im ją pleban przeczytał:

" Kochani Rodzice! wielka jest i serdeczna wasza radość na widok urodzonego dziecięcia. Aby go nie utracie, aby go na pociechę waszą i pomoc wychowac jest waszem naygorątszem życzeniem. Mowicie do siebie ztroskani: oby tylko już przebyto okropną ospę! Bo wiecie, że ta choroba zabiera nie zmierną liczbę dzieci, i nieszczęśliwych rodzicow w naywiększą wprowadza rozpaz. Lecz Kochani Rodzice! dowiedzcie się na pociechę waszą, że Bog wszechmocny odiał przyczynę waszey trwogi, przez wskazanie na okropną chorobę naturalney ospy, doskonałego, doświadczonego i nie zawodnego lekarstwa, to jest krowiey ospy. Szczepiono już wprawdzie od wielu lat naturalną ospę i wielu dzieciom uratowano przez to życie; z tem wszystkim umierały jednak i dużo cierpiały. Szczepienie takowe bardzo wiele kosztowało, na co nie każdy mógł się zdobyć; nadto potrzeba było, upatrywać pewney pory roku i wieku dziecięcia. Przy szczepieniu a-żali dobroczynney krowiey ospy wszystkiego tego nie potrzeba: nie umiera bowiem żadne przy tem dziecię, iak doświadczenie na kilkukroćstoty sięcy dzieciach uczy; nie trzeba uważać na wiek, możecie ją zaraz po urodzeniu i w każdej porze roku czy w zimie, czy w lecie szczepić. Nie potrzebuiecie do tego ani ogrodu, ani innych kosztow; ponieważ krowia ospa tak jest łagodna, że często żadney słabości na waszych dzieciach nie postrzeżecie. Za-
szczepione dziecię może z innymi obcować, bez obawy zarażenia. Rownie nie macie się przyczyny obawiać, aby wasze dzieci przy

krowiey ospie traciły oczy lub w jakiej części ciała były skałeczone, iak się często dzieje przy naturalney i szczepioney ludzkiej ospie. Każdy dziękowac Bogu łitościwemu powinien, że nam obiawił tak przedziwne lekarstwo krowiey ospy, przez które możemy dzieci nasze na całe życie uratowac od okropney naturalney ospy. Lecz wasze podziękowanie Bogu byłoby niedokładne, gdybyście się wabiali użyć tak zbawionego środka dla waszych dzieci, zwłaszcza kiedy wam się powiada, że waszych dzieci na żadne nie wystawicie niebezpieczeństwo; kiedy to szczepienie w każdym wieku dziecięciu, w każdej porze roku i bez żadnego loszku przedsięwzięcie możecie; nakoniec kiedy macie zapewnienie, że wasze dzieci na całe życie od naturalbey ospy zapewnione będą. Jakiegoż smutku, iakiegoż zgryzoty na całe życie nie doznałybyście! gdybyście zaniedbali krowiey zaszczerpic waszem dzieciom ospy, a gdyby które z nich lub kilka na naturalną ospę umarło, czyż nie byłibyście zabójcami waszych dzieci? i surowo odpowiedziechycie musielłi Wszechmocy, żeście zaniedbali środka, który ich mógł przy życiu zachowac!.

Od kilku lat Arcy Xże Jmc Jan, który przykłada się z zapałem i z znacznym kosztem, posiadając sam obszernie wiadomości, do zwiedzenia cyczyny, każe gorniczemu oficyerowi, doktorowi Gebhardowi, obieżdzac Tyrol w wszystkich jego kierunkach. Najinteressowniejszym skutkiem tego przedsięwzięcia, które dla geologii, botaniki, mineralogii i ogółem historyi naturalney obszernie wskazuje zdobycze, jest bezwątpienia zwiedzenie przed niejakim czasem (o czem się już lubo niedokładnie w tey gazecie doniosło) naywyższej gory Orteler w Tyrolu, otoczony lodami i odwiecznym śniegiem, na której żaden jeszcze człowiek nie postął. Stosownie do rozkazu Arcy Xcia Jmc pojechał doktor Gebhard do Glurns w Wintschgau i

ogładał wszystkie doliny, do których woda z gory Orteler ścieka, dla upatrzienia miejsca do wdrapania się na nią; zraydując stoll nieprzetamane zawady, zaczął już o dopięciu swego zamiaru wątpić, gdy strzelec koz dzikich z doliny Passayer, nazwiskiem Pichler oswoiony z gorami i niebezpieczeństwem!, ofiarował się wdrapać na tę górę. Gebhard przydał mu do pomocy 2 włóścian, z których jeden znał się na przydanych im do uważania 2 barometrach. D. 27 Września o godzinie wpoł do 3ciey z rana udali się z Drosfui w tę podróż, i między godziną 10 i 11 wdrapali się na naywyższy szczyt tey gory, lecz zaledwo 4 minuty wyrzymać tam mogli; użyli jednak tego czasu na uważanie barometru i w wieczor o godzinie 8 powrocili do Drosfui na wpoł przeziembli i nawet mówić nie mogący. Nie wypoczywając tylko owe 4 minuty, szli 17 godzin przez skały, śnieg i lody, w niektórych nawet miejscach z niebezpieczeństwem życia. Oba barometry na szczycie uważane razem się zgadzały; odpowiadające im potrzeby były w Mals czynione. Wysokość więc gory przez Mals jest już wiadoma, ale wysokość od Mals przez płaszczyznę morską dopiero będzie wyrachowana. Tymczasowo sądzić można, że szczyt gory Orteler przynajmniej 14.200 paryzkich stop nad powierzchnią śródziemnego morza jest wyniesiony. Arcy Xiążę Jmc każe teraz wyżej i niżej lodowniow miejsca do spoczynku i chaty stawiać, rznąć drogi po bokach i słupy stawiać dla ułatwienia badaczom natury wniścia na ten naywyższy szczyt w Europie po gorze Montblanc.

Z Lond nu d. 30. Listopada.

Zerwanie nieprzyjaźni między Hiszpanią i Anglią, zdaie się teraz bydź nieodzowne, ponieważ sprawujący angielskie interessa P. Frere d. 14 t. m. jeszcze wyjechał z Madrytu.

W przeszłym tygodniu przybyli Królestwo Jchmość do Londynu i znajdowali się na nowej komedyi na teatrze w Coventgarden. Lud nie mógł się nacieszyć z oglądania w dobrym zdrowiu Monarchy; cały teatr tak był zapchany, że się dusić potrzeba było. Król Junc czerstwo wygląda, tylko cokolwiek przychudł. Po skończoney komedyi udali się Królestwo Jchmość znowu do Kew. Pałac Królowey będzie dla Xcia Wallii wyprządzony.

Pisma nasze przywodzą następujący list z Barbadoes pod d. 14 Października: "Liczba francuzkich woysk narodowych na Martynice nie przechodzi 500. Większa liczba twierdz jest milicyą osadzona, która sprzyja Anglikom, ponieważ w przeszłej wojnie wiele od nich dobrego doznała; nieprzyjaciel nie może więc na niey polegać. Handel wcale tam ustał z powodu blokady. W tych dniach przybyła tam fregata z 200 żołnierzami z Tulonu.,"

Z Torbay odebraliśmy niepomyślną wiadomość, że liniowy nasz okręt Venerable o 74 działach w nocy d. 24 przez burzę w tamtejszych okolicach rozbity został właśnie w ten czas, kiedy z resztą floty do admirała Kornwallisa na morze wypłynął. Z 555 (na nim będących ludzi 4 tylko życie utraciło. Taż burza poczyniła i w innych miejscach pod naszymi brzegami bardzo wiele szkody, Przy Texlu rozbił się także nasz wojenny okręt Romney o 15 działach. Hollendrzy wielką okazali ludzkość i pospiech w ratowaniu ludzi; podstawili zaraz łodzie i 300 Anglikom życie uratowali. Officerow z tego okrętu odesłali już na słowo honoru do Anglii, a maytkow zostawili do wymiany.

Podług ostatnich doniesień z Gibraltaru awolniała tam znacznie zaraźliwa gorączka.

Postowie duński i szwedzki mieli nara-

czenie z lordem Harowby, poczem rozmawiali z nim postowie rosyjski i hiszpański.

Mowią, że nasza admiralicya udzieliła rosyjskiej swoich prywatnych morskich znakow.

P. Pitt przywołał wczoray do siebie handlujących żytem, dla przekonania się o jego wielości, czyli potrzeba będzie zakazać palenia wodki. Do tego czasu ieszcze to nie nastąpiło.

Podług doniesień z Ameryki, Deslaines nie każe się tytułować W. C. Mość, ale tylko *His Honour* (Wasza honorowa Mość). Otrzymał od Ameryki 6 prędko płynących statkow o 10, do 12, a 1 bryg o 18 armatach; mianował 2 admirałow i 20 szefow eskadrowych; ma do 20 zbroynych statkow i chce swoją marynarkę do 4000 ludzi doprowadzić.

Mowią, że rząd nasz wysiłe w krotce nowego interesła sprawującego do Hamburga.

Zapewniają także, iż rząd nasz podał rosyjskiemu dworowi nowe propozycye do ściślejszych związkow między obiema rządami.

Z Paryża d. 5. Grudnia.

Na koronacyi kilka tylko znajdowało się dam, ponieważ czarna aksamitna srebrem wyszywana sukcaia kosztowała do 1500 fr. (4000 zł. pol.)

O uroczystości ludu, która odprawia się d. 3 t. m. mowi Monitor: "Dzień drugi uroczystości koronacyi nie może się równać na zawsze pamiętnemu pierwszemu, lecz nosi właściwą sobie publiczney radości cechę. Poruszenie ludu, który z uciechy na uciechę biegnie, zastąpiło miejsce okazałych uroczystości, zwyczajny ubior okazałych ubiorow, zabawy ludu, obrzędy, a zamiast świetnych orszakow zeszłego dnia, widziano niezliczone tłumy ludu zgromadzone na tamach; publicznych miejscach, przechadzkach i bulwar-

dach, gdzie wszelkiego rodzaju przygotowane były rozrywki. Najpiękniejsza pogoda, wyczyszczone Niebo i słońce nayprzyjemniej przyświecało temu zgromadzeniu. Zbrojni heroldowie przebiegali zrana przez główne rynki i rozdawali bardzo wiele koronacyjnych medalow rozmaitey wielkości. Na pierwszej stronie tych medalow widać wizerunek Cesarza, z koroną cesarską i napisem na okolo: *Napoleon Cesarz*. Na drugiej znajduje się napis: *Senat i lud*. Te słowa tłumaczą znajdującą się na drugiej stronie alegoryczną figurę, wystawiającą najwyższą rządową osobę w państwie bohatyrskiej i z cesarskimi ozdobami. Ubieganie się o te medale było nadzwyczaj wielkie. Na placu iedność urządzony były 4 sale do tańców. Od tego miejsca aż do końca Bulewardu ciągnęta się tańcuchem piękna illuminacya w girlandach i kolorowych ogniach. Bramy S. Dyonizego i S. Marcina, za któremi rozciągała się prześliczna illuminacya, czyniły najpiękniejszy widok. Plac iedności, dom marynarki, pałace ciała prawodawczego &c. isniasty w świetle. Przez cały dzień rozmaite rozrywki wzdłuż Bulewarda bawiły widzow. Tu widać było liczne orkiestry, daley słyszeć się dawali śpiewacy, gdzie indziej potwory licznych ściągnęty widzow, w innym znowu miejscu młodzież wdzierata się na maszty, daley ieszcze w różnych miejscach roztawione widowiska pantomin, kuglarzow i błaznow ściagaty na siebie oczy. W wieczor przeniosła się ogromna masa ludu nie znacznie na Elizeyskie pola do Tuillery, na wszystkie mosty i tamy, z których wygodnie widzieć można było fairwerk dany na moście iedności. Zaden przyrpadek nie zasmucił tego radosnego dnia; wszędzie panował naywiększy porządek i spokojność; gdzie się tylko ciesząca masa ndata, wszędzie widać było spokojną i nie wymu-

szoną wesołość, ową niewinną wolność, która szczęśliwemu ludowi przystoi.

Dzisiaj jest znowu uroczystość: na polu marsowym rozdawane są chorągwie, czyli orły cesarskie wojsku i następnie wykonanie przyłięgi. Większa część Paryża jest znowu w poruszeniu, i wyjazd cesarski na pole Marsorwe rozpoczął się w tem momencie. Uroczystość ta odprawi się podług następującego przepisu, który wczorayszy Monitor ogłosił:

1) D. 5 rozda Cesarz wszystkim korpusom armii i narodowym gwardyom 108 departamentow Rzeczypospolitey chorągwie i odbierze od nich przyłięgę. 2) Cesarz wyiedzie o godzinie 10 zrana w takiej samey paradzie z Tuillery iak w dniu koronacyi. Konni strzelcy gwardyi i Mamelucy otworzą orszak, a zakończą go konni grenadyerowie i wyborżandarmow. 3) Orszak idzie przez ogrod; przez plac iedności i most, przez ulicę Bourgonne, Grenelle, nowy Buleward, przez południową kratę do szkoły woyskowej. 4) Wystrzał z armat oznaymi o wyieździe Cesarstwa Jchmość z zamku, przejazd ich okolo domu tawaldow i przybycie na pole Marsorwe. 5) Członki ciała dyplomatycznego będą przypuszczone do złożenia unizoności Cesarstwu Jchmość w wielkim apartamencie szkoły woyskowej. 6) Zaraz po tey audyencyi przywdzieią Cesarstwo Jchmość ozdoby cesarskie i zasięda na tronie. 7) W tym momencie nastapią nowe z armat wystrzały. 8) Xżęta, urzędnicy państwa, Xżniczki, ministrowie, marszałkowie i wysocy oficyerowie usiąda po prawey i lewey stronie tronu i za tronem, 9) Dla obcych Xżat, dyplomatycznego ciała, senatu, rady stanu, ciała prawodawczego i trybunatu są miejsca po prawey i lewey stronie tronu przy ścianie apartamentu. 10 do 12) Wszysey ci udadzą się o godzinie 9 z temi samemi eskortami iak w dniu koronacyi

do szkoły woyskowej; eskorty staną na przeciwko tronu z innymi woyskami w porzątku bitwy. 13) Deputacye wszystkich korpusow staną po prawey i lewey w ściśnionych kolumnach. 14) Toż samo uczynią deputacye narodowych gwardyy w środku linii. 15 i 16) Wszystkie orły będą na stopniach tronu postawione. Każdego orła poniesie półkownik. 17) Sto osni departamentowych chorągwi niosą prezydenci wybiorecznych kollegiow lub prefekci. 18) Wszyscy dobosze i obości korpusow staną na przodzie pierwszej linii. 19) Przy odgłosie muzyki zbliżą się ile możności do tronu na dany znak przez marszałka Murata z kolomny deputacyy woyskowych, a Cesarz ma następującą przemowę do armii:

" Żołnierze! oto są wasze chorągwie; te orły będą wam służyć za znak połączenia; będą się znajdować wszędzie, gdzie tylko wasz Cesarz uzna ich potrzebę na obronę swego tronu i swego ludu. Poprzyściegnijcież dożyć wasze życie na ich obronę i utrzymać je zawsze mężstwem waszem na drodze zwycięstwa. „

20) W tym momencie podniosą półkownicy orły w górę i krzykną: " poprzyściegnijmy. „ Ta przyśięga powtórzona będzie przy wystrzałach z armat przez wszystkie deputacye. 21) Żołnierze robią broń, zawdzieżają kapelusze na bagnety i zostaną w tej postawie, póki chorągwie do ich korpusow nie przybędą. Na ow czas odezwie się muzyka, a dobosze marsz zabębnią. Skoro chorągwie korpusom oddane zostaną, zrobią kolomny pół czoła w prawą, deputacye przeciągną pelotonami, a cała armia dywizjami przed J. C. Mością. 23 do 26) Cesarstwo Jchmość powrócą do siebie tą samą drogą przy wystrzałach z armat.

Podczas koronacyi w kościele Panny Maryi uczynił Papież następujące pytanie Cesarzowi

" Wyznieszże, Kochany Synu w Jezusie Chrystusie, i przyrzekasz w obecności Boga i Aniołow, że zachowasz ustawy, wszystkim Twoim poddanym sprawiedliwość wymierzać każesz, że za pomocą Boską i wierną radą Twych radcow utrzymasz pokoy w Kościele Bożym i starać się będziesz, aby Papieże kościoła należące im się podług S. Kanonow uszanowanie i honory odbierali., Cesarz położywszy rękę na Ewangeli, odpowiedział: *Profiteor.* (Przyrzekam.)

Przed namaszczeniem modlił się Papież klęcząc z kardynałami &c. wstał potem sam i obrócił się do Cesarstwa Jchmość, mówiąc daley modlitwę: " Panie racz Twego Sługę pobłogosławić, który będzie Cesarzem koronowany, rownie jak jego małżonka Cesarzową. Racz Twego sługę pobłogosławić i do chwwały wynieść, który będzie koronowany Cesarzem, rownie jak jego małżonka Cesarzową. „

Po namaszczeniu mówił Papież z kardynałami &c. następującą modlitwę: " Wszehmochny i wieczny Boże, któryś Razała Krolew Syryi, Jehu Krolew Izraelskim uczynił, obiawiał im Twoją wolą przez proroka Bliaszę; któryś także przez proroka Samuela S. Namaszczenie dał na głowę Krolew Saula i Dawida, zley przez moje ręce skarby Twey łaski i błogosławieństwo na Twoiego sługę Napoleona, którego, lubo niegodny, w Twoim Imieniu na Cesarza poświęcam. Zrob go, o Panie, słozem i narzędziem Twey woli, pozwol mu panować nad tem państwem i tym kochanym ludem w duchu dzielności, mężwie i wytrwałości; pozwol niech będzie gromem niewiernych, bezstronnym szafarzem sprawiedliwości, nadgrodcą dobrych, karcą złoczyńcow, obrońcą Twoiego S. Kościoła i opiekunem chrześciańskiej wiary, na chwałę Twego Imienia przez Jezusa Chrystusa, Pana nasze-
86. „

Ouegdaj po południu puszczone na powietrze z placu jedności 5 balonów, które wzniosły się do znacznej wysokości w ogień się obrocily. Jeden z nich największy unosił orła z roztopartemi skrzydłami, który w szponach trzymał dwie wielkie chorągwie z napisem: "Napoleon Cesarz. „ Orzeł spuścił się potem z chorągwiami na ziemię.

Wczoraj przyjmował Cesarz u siebie Elektora Badeńskiego. Potem dawał audyencye wiceprezydentowi i konsulcie Włoskiej Rzepltey, kardynałom i arcybiskupom znajdującym się w Paryżu.

P. Bacciochi, szwagier Cesarza, jest mianowany senatorem.

Uroczystość koronacyi obchodzona jest po wszystkich miastach w kraju.

Dziewczyna, która miała być w Combe wdzięk koronacyi 600 fr. wyposażona, nazwiskiem Mercy, nie chciała pojechać zamąż, ponieważ miała do utrzymania matkę, młodszymi braćmi, i dziada. Cesarzowa dowiedziawszy się o tem, posłała tey cnotliwej dziewczynie 1000 fr.

Nowe nasze chorągwie składają się z Orłów, jak u Rzymian.

Poymani z St. Domingo wliczbie 155 artylerzyści przez Anglików i z Jamajki do Anglii odesłani, opanowali w tym momencie okręt, kiedy mieli do Portsmutu zawinąć, i przybyli do Francyi.

Cesarz wyznaczył 6 lekarzów aby się udali do Liworna i Malagi, zastanowili się nad tamtejszą chorobą i pomyśleli nad sposobami iey leczenia.

Wiele relikwiy powrocono kościołowi Metropolitalnemu Paryzkiemu. Te relikwie, któremi pobożność S. Ludwika zbożycił Świętą kaplicę, gdzie były stałym przedmiotem poszanowania wiernych za rozkazem Królewskim w roku 1792 złożone były w skarbcu S.

Dyonizego, a potem w roku 1793 przeniesione do kommissyi sztuk. Po ustaniu tey kommissyi złożone były w Gabinetie starożytności w bibliotece cesarskiej, stosownie do rozkazów ministra wewnętrznego P. Millia dozorca gabinetu starożytności oddał X. Astroff kanonikowi Panny Maryi, Świętą koronę cieniową, kawałek drzewa z prawdziwego Krzyża, małą ampułkę zawierającą Krew wyszłą z Świętego boku, żelazną dyscyplinę, której używał S. Ludwik, włosienice tegoż Świętego i wiele innych relikwiy.

Dziennik ieden przywodzi pod d. dzisiejszym następujący list pisany z Barcelony pod d. 20 Listopada.

Spadła nakoniec zasłona, nasze położenie nie jest więcey wątpliwym; Anglicy nie przestają na millionach zabranych na naszych fregatach, chcą jeszcze zniszczyć nasz handel. Od 4 dni Lord Nelson dopętał nieprzyjacielskich kroków przed naszym portem, który za ścisło blokowany uważać można. Doniósł on urzędownie naszemu generałnemu kapitanowi, że odebrał rozkaz zatopienia wszystkich statków lub więcey baczek mieścić mogących, innych odsyłania do Malty i spalenia portów hiszpańskich. Dzisiaj zrana eskadra Nelsona schwyciła przed naszym portem galliotę królewską wiozącą 100 rzemieślników do Mahon: dowiedziemy się także że spaliła statek hiszpański, który unniemał się być bezpiecznym w porcie Palamus, a to potwierdza rozkaz który admirał Nelson twierdzi, że odebrał; nie masz 3 dni jak jedna z fregat Nelsona przybyła pożywność do naszego portu, żadney iey nie czyniono trudności tak dalece polegaliśmy na dobrej wierze przymierza. „

Z Madrytu d. 15. Listopada.

Od czasu odebraney wiadomości o zabraniu przez Anglików naszych fregat wielka nie

spokojność pokazała się w Madrycie; nieuchronna z Anglią wojna zniżyła papiery aż do 52 straty na 100. Jednakowoż, gdy odiażd minister angielskiego natychmiast nie ustąpił podniosły się znowu papiery do 75 za sto. Lecz gdy wczoraj minister angielski za rozkazem Króla Jmć miasto nasze opuścił, papiery spadły znowu. Minister francuzki generał Beurnonville jest tu za dni 3 spodziewany; przybycie jego w takich okolicznościach nie może iak tylko wielkie robić wrażenie.

Wiadomości z Kadyxu pod d. 15 b. m. donoszą, że zaraźliwa choroba dotąd tam nieustala i ciągle miasto tańteysze pustoszy.

Z Florencyi d. 24. Listopada.

Ostatnie listy z Liwornia pod d. 22 b. m. pisane ciągle zapewniają, że panująca tam choroba co raz bardziej pomniejsza się i jest nadzieja, że w krotce zupełnie ustanie. Za rozkazem Królowey Jmć odprawiono na nowo w Liwornie 3 dniowe nabożeństwo z wystawieniem relikwiy S. Miryi de Begnezi; nąptływiernych na tym nabożeństwie był nader wielki. Wyrok Krolewski pod 5 dozwalający chorym w lazaretach Liworneńskich robić testamenta rozciągniony został tymczasowo do tych którzy są zarażeni panującą tam chorobą i zechcą ostatnie rozporządzenie uczynić.

Dalszy ciąg projektu Konwencyi względem opłaty cła na Renie.

Art. 14. Zaden nie będzie mógł być przyjętym za sternika lub członka tego towarzystwa, któryby osobiście nie żeglował przez pewny czas potey rzece iako maytek; któryby nie był uznany za zdolnego i nieotrzymał od jeneralney dyrekcyi cła zaświadczenia o swoiey zdatości.

Art. 15. Sternicy obudwoch brzegow mający potrzebne wiadomości i doświadczenie będą przyjęci do towarzystw, o których dopiero mówiliśmy, nie będą jednak obowiązani mieszkać koniecznie w miastach stanowiskowych,

lecz będą musieli poddać się urządzeniom towarzystwa. Art. 16. Przepisy tyczące się urzędzenia i policyi tych towarzystw będą postanowione dla Kolonii przez prefekta Roery, a dla Moguncyi przez prefekta Mont-Tonnerre. Każdy z tych prefektow zgromadzi w tym celu i poradzi się rady złożoney z dwoch członkow rady handlowey, z dwoch z pomiędzy dawnieyszych sternikow i z jednego inspektora cła żeglugowego wziętego z pomiędzy dwoch mianowanych przez brzeg prawy. Te nrządzenia, udzielone zostaną jeneralnemu dyrektorowi cła i podane będą do potwierdzenia rządowi francuzkiemu, które to potwierdzenie potrzebne będzie, aby moc swoią miały, ponieważ miasta stanowiskowe leżą na brzegu lewym. Art. 17. Aby przewoz towarow skuteczniał się z największą ile to bydz może szypkością. Administracya cła żeglugowego starać się będzie aby na każdej stacyi była potrzebna liczba różnych statkow zdalnych do przewiezienia. Przestrzegać zaś będzie usilnie aby ekspedycye towarow niespóźalały się dla tego iak tylko w porcie Kolonii znajdzie, się dosyć towarow mogących złożyć ładunek 9000 miryagramow płynąc nadół, a 7500 płynąc do gory, albo w porcie Moguncyi ładunek składający 7500 miryagramow płynąc nadół, a 6000 płynąc do gory natychmiast wyprawione będą. Sternik na którego koley będzie przypadać powinien natychmiast z niemi odpływać pod (karą wyłączenia z towarzystwa; jeżeli zaś sternik niechce się poddać temu obowiazkowi na ten raz będzie mógł rzec się swoiey kolei, a towary powierzone będą temu sternikowi który ponim następuje i który obowiaze się wypłynąć natychmiast po ich odebraniu nieoczekując na znaczniejszy ładunek. Gdyby się zdarzył przypadek iż żaden z sternikow niechciałby się poddać. Administracya cła żeglugowego wybierze z pomiędzy sternikow znajdujących się na stacyi najzdolniejszego stosownie do ilości towarow, i powaga swoią do odptynienia go przymusi.

(Reszta potem.)

GAZETY KRAKOWSKIE

W ŚRODĘ DNIA 26. GRUDNIA 1804.

Dalszy ciąg o Wehabitach.

Przesąd powszechny panujący pomiędzy Muzulmanami, zasada się na texcie modlitwy publiczney, którą mówią w piątki w Mekce i w całym państwie tureckim. W modlitwie tej Sultan ma tytuł sługi dwoch Aram, (mieysc świętych) Mekki i Jerozolimy. Gdyby Mekka wzięta mu była, straciłby ten tytuł i Sultanow nie byłoby już więcej (*). Wzięcie więc Mekki było wielkim przedmiotem dla Abdel-Azisa. Nauka przesłuchania tak ukochana od Muzulmanow, wykładana byłaby i wzięta za wolę Boską w tym zdarzeniu, a reformator stawczy się raz Panem miast świętego, miałby w oczach Turkow, gdyby umiał go zachować, charakter postać Boskiego. Abdel-Azis też nie tracił czasu do opanowania go. Korzystał z niezgody, która na ten czas panowała między Szerifem Rhaleb i bratem jego Abdel-Msyn. Ten, któremu się Szerifat należał prawem pokrewieństwa, widział się byćz ogłoconym z niego przez brata swego młodszego. Wzywał protekcyi Abdel-Azisa, który pisał do Rhaleba, aby oddał bratu należący mu się stopień. List ten będąc odesłany na powrót z pogardą, Abdel-Azis posłał natychmiast przeciw niemu sto ty-

sięcy Wehabitow pod dowództwem Soouta, starszego z synow swóteh. Pierwszym czynem Soouta było wzięcie Taief. To miasto małe położone jest o 12 mil od Mekki, wśród pola ryznego i obfitującego w wodę.

Zbierają tam wiele owocow i warzyw. Rożynki są smaku wybornego, a kawony tak wielkie, że jednym możnaby dziesięciu ludzi nakarmić. Miasto Mekka, położone na ziemi młnity urodzajney, pożera wszystkie prawie te owoce, będąc wielkim posiłkiem dla karawanow, co rok tam przybywających. Wzięcie Taief napełniło więc wielkim strachem Mekkę, a większym jeszcze kiedy się dowiedziano, że Wehabitowie wyrzneli tam 1500 ludzi, żydow i muzulmanow. Szerif Rhaleb bojąc się bronić w mieście otwartym, poszedł na przeciw Soout, i chciał go wypędzić z Taief, lecz siły jego były zbyt mierowne, został więc pobity i przymuszony powrócić do miasta z szczarkami woyska swego. Szczęściem Abdallah (Basza, rządcą Damaszką i wodz karawany idący do Mekki z pielgrzymami, przybywszy do Makarib, wioski w pustyni nie daleko od Damaszką, dowiedział się, że Wehabitowie opanowali Taief i szli przeciw niemu. Wystął zaraz gońców Tatarow z tą wiadomością do Stambułu, a sam szedł zwoją

(*) Oto ta modlitwa nazwana El-Rhelbé po Arabsku: "Boże! broń żołnierzy Osmanliow, którzy Ciebie czczą tylko. Zachowaj Sultana naszego, strasznego nieprzyjaciółom, służy dwoch Aram, Mekki i Jerozolimy. Boże, zlewy na niego potęgę i bogactwo. Zachowaj go we wszystkich czasach. Niech miecz jego wydept niewiernych i bogactwo dzie Panem świata. Boże, broń niewolnika twego Szerifa Phaleb &c.,"
W Mekce tylko mówią koniec tej modlitwy, gdzie się wspomina o Szerifie, reszta jej mówi się w całym Cesarstwie Tureckim.

drogą, nie pewnym będąc co go spotkać może. Na początku nie znalazł żadney zawady. Na cztery dni drogi od Damaszku, część Wehabitów stanęła przed nim, i pod pozorem wybrania opłat należących się od karawan, wymagała summy pieniężney, cztery razy większey iak zwyczajnie się optaca. Abdallah basza wzbranił to. Przymuszony bronić się, pobit Wehabitów położywszy ich trupem 150 ludzi.

Po takowych krokach nieprzyjacielskich, nie było roztropnie wejść do Mekki nie poznawszy zamiarow Soouta. Abdallah basza napisał do niego, uskarżając się na obeyście się, którego doznał. Przekładał, że Wehabitowie popełnili niesprawiedliwość, wymagając opłat większych od zwyczajnych; że jeżeli się dopuścił gwałtów, to go do nich Wehabitowie przymusili, i że należało mu odeprzeć się siłą. Dodał, iż obawiając się, żeby te pierwsze kroki nieprzyjazne, nie były początkiem wojny okrutniejszey, chciał się więc zabezpieczyć przed udaniem się w drogę dalszą. Nakoniec pytał się, czy byli przyjaciółmi lub nieprzyjaciółmi, i czy mogłby bez obawy udać się do Mekki? Nje wchodził w plan Soouta, oświadczenia się otwarcie przeciw Sntanowi. Soout też przyjął łaskawie poselstwo Abdallah baszy. Odpowiedział: że woyna prowadzona, jest sprawiedliwą; że ci, którzy zostali w niej zabici, warci byli śmierci; że ich współwinowacy będą ukarani. " Nie przyszedłem z tobą walczyć, lecz toczyć wojnę z Rhalebem. Możesz zatem wejść do Mekki z karawanem; pozwalam ci trzy dni tam zabawić. Jak ten czas upłynie sam do niey weyde dla przywrocenia tytułu należącego się Abdel-Maynowi. „ Kiedy te konferencye odprawiały się między Soout i Abdallah-baszą, Rhaleb już zwyciężony w Taief, nie będąc w stanie bronić się w Mekce, udał się do Abdallah-baszy. Prosił go, aby był pośrednikiem w tej kłotoi, dla otrzymania pokoju, nawet pod warunkami iakieby tylko chciano mu przepisać. Propozycya ta była bardzo źle przyjęta przez Soout, który odpowiedział przykro: że Abdallah-basza, nie powmienił się mieszac w te zatargi z Rhalebem, iż mu uczynił wiele, pozwalając wejść do Mekki, że nie odwołał tego pozwolenia, lecz obstał przy warunku założonym, żeby tam trzy dni tylko bawił, że po upłynieniu onych, poydzie sam szukać głowy Rhaleba, dla zadosyć sobie uczynienia. Abdallah-basza at-

upierał się, wszedł do Mekki i wyszedł w czasie oznaczonym. Rhaleb nie zdolny bronić się, korzystał z wyyscia iego dla wymknienia się z nim, razem z sferifem baszą Dieddy. Oba przybyli szczęśliwie do Medyny; zkąd udali się za dni kilka do Diedda. Kiedy się wzmacniali w tym mieście, Soout na czele woyska zwyciężkiego, stanął przed bramami Mekki, i wszedł do niey bez odporu; z mieszkańcami też obchodził się łagodnie; dwudziestu tylko szeykow zostało zabitych dla tego, że nie chcieli przyjąć nauki Wehabitów. Inni nie opierali się i uniknęli zemity. Soout wszelako stosując się do przepisow prawa, kazał porzucić grobowce wewnątrz i zewnątrz Mekki. W środku miasta jest ulica długa na ćwierć mili, nazwana Taouef po Arabsku, którą pielgrzymi zwyczajem pobożnym obiegają siedem razy przed wyysciem z Mekki; to miejsce, gdzie się oni zgromadzają, stało się rynkiem sklepow, napełnionych towarami z karawanow. Soout mniemając, że przez to Taouef było znieważone, rozkazał je rozrzucić. Starając się nawracać mieszkańcow, nie zapomniał o skarbach zamkniętych w Kaba, czyli w domu świętym. Grob Abrahama który odkryty był bogatym kobiercem, tkanym złotem i jedwabiem. Soout kazał go wziąć, a na miejsce iego położyć matę palmową. Nie chciał wyysć z Mekki, nie zabezpieczywszy iey sobie. Abdel-Mayn został przywrocony przez niego na tron sferifow. Lecz żeby ten urząd nie był tytułem próżnym, i żeby zostawał zawsze w podległości Wehabitow, zostawił przy nim Mutsellima, czyli rządę na czele 200 żołnierzy, którzy zajęli cytadelę. Tak upewniony o wierności iego, Soout opuścił Mekkę i poszedł przeciw Diedda. Dodał Wehabitowie byli zawsze zwycięzcami; w istocie znajdowali tylko miasta otwarte, a siła ieh przewyższająca, przynosiła im tę korzyść, że nieprzyjaciele ledwie się im opierali. Nie było to tak pod Diedda; to miasto opasane jest murami, które Rhaleb kazał ponaprawiać; Wehabitowie też nieubłagani, nie zostawili mu nic więcej, iak tylko bronić się dzielnie, i zostali wstrzymani przed tym miastem. Uzbroieni w dzidy proste i karabiny zapalające się luntami, których nżyć nie umieli, bez karności i nie znając sztuki obleżenia, uderzyli nie ostrożnie na nieprzyjaciół kryjących się na murach za strzelnicami.

CENA ZBOŻ

Na targu w Krakowie d. 25. Grudnia 1804.

Moczyć Pszenicy	- - - zł. pol.	34 do 44.
- Zyta	- - - - -	35 - 37½.
- Jęczmienia	- - - - -	19 - 21.
- Owsa	- - - - -	12 - 14.
- Grochu	- - - - -	20 - 26.
- Kalfy jaglanej	- - - - -	40 - 48.

W Wiedniu d. 15. Grudnia.

Mieca wynosząca pół korca naszego:

- Pszenicy	- - - zł. pol.	26 do 32.
- Zyta	- - - - -	21 - 28.
- Jęczmienia	- - - - -	16 - 17.
- Owsa	- - - - -	9 - 13.

W Brynie d. 14. Grudnia.

Mieca Pszenicy	- - - - -	zł. pol.	26 do 32.
- Zyta	- - - - -	- - -	28 - 31.
- Jęczmienia	- - - - -	- - -	18 - 20.
- Owsa	- - - - -	- - -	10 - 11.
- Prosa	- - - - -	- - -	21 - 29.

W Gdańsku d. 8. Grudnia.

Szeffel czyli pół korca naszego w monecie pruskiej (Na łaszt wchodzi 60 szeflow.).

- Pszenica	- - - zł. pol.	22 do 27.
- Zyto	- - - - -	12 - 15.
- Jęczmień	- - - - -	7 - 12.
- Owies	- - - - -	6 - 7.

D O N I E S I E N I A.

Opisanie zbiegłego ślad po wykonaney kradzieży łoksaia, Antoniego Kosińskiego. — Tenże jest wysokiego wzrostu, czarnawey twarzy, takichże krótkich kędzierzawych włosów, małych wklęsłych oczow, ma na prawym policzku brodawkę, nosi szary sordut, kamizelkę pikową w paski, niebieskie spodnie w paski i okrągły kapelus, mowi cienko i poniekađ chrapowato, chodzi zypko lecz pochyło.

Zabrał bankocerte wszystkich gatunkow wyiawszy 1000, i oprócz tego

1. Rewers na 15.000 reichstalarow pr. monety.
2. Takiz na 100 dukatow w zlocie.
3. Takiz na 50 ryńskich w bankocetlach.
4. Dwie pary botow nowych.

Jeszcze podobno wziął z sobą kurtkę rosyjską barankami pedzycą; granatowy frak, płocienny kaftanik niebieski i płaszcz szary.

Przystawcy zapewnia się 500 ryńskich w nagrodę.

Wyszukać, a o tym do tureyszego C. K. policyi kommissoryatu doniesienie uczynić należy. W Krakowie dnia 17 Grudnia 1804.

Aloizy de Persa, dyrygowały kommissarz.

C. K. sądy szlacheckie Krakowskie Galicyi zachodniej oznajmiają tym Edyktem P. Karolowi Głębockiemu: że Pan Seweryn baron de Wilson Waldgon u sądow tych — o zapłacenie summy 140 ezer. zł. w zlocie z prowizyą — żalobę na niego podał, i o pomoc sądu, ile sprawiedliwość wymaga, prosił.

Gdy zaś sądy te nie mając wiadomości gdzie on został, lub czy wcale w C. K. państwach dziedzicznych znajduje się, onemuż P. Karolowi Głębockiemu adwokata tureyskiego P. Spyteckiego, z tego szkoda i jego kosztem zastępcą postanowiły, z którym proces ten stosownie do ustawy sądowej na C. K. państwach dziedzicznych przepisanej rozpoczęcie się i ukończony będzie; on przeto Edyktem niemieckim tym koncem upomina się: ażeby w czasie przyzwotym, to jest w przeciagu 90 dni sam stanął, albo trzeli takie ma prawa swego dowody, te zastępcy wyznaczonemu wcześniej przestał, albo nakoniec innego sobie patrona obrał, tego sądom tureyskim wymienił, i podług przepisu tych śródków prawa używał, które do swej obrony za nayskuteczniejsze osądzi; inaczej bowiem wszelką niedogodność z zansedbania wyniknąć mogącą samby sobie, podług opiewu C. K. praw, przypisać był winien.

Jozef de Nikorowicz.

*Jozef Eques de Cronenfels.
Lichocki.*

Z Rady C. K. Sądow Szlacheckich Galicyi Zachodniej.

W Krakowie dnia 6 Listopada 1804.

Slaupeński.

Od strony C. K. Kameralney Prefektury Biało - Promnickiej wiadomo się czyni, iż do kupienia 2000 korcy Jęczmienia dla Krolewskiego browaru Krakowskiego potrzebnego dzień

15 miesiąca Stycznia 1805 roku naznaczony jest, a ponieważ także mniejsze kwantum od 100 i 200 korcy przyjęte będzie, tedy wszyscy Liweranci na dzień do Licytacji wyznaczony o godzinie 9 zrana w kancelaryi Prześwietnego Urzędu Cyrkularnego Krakowskiego znajdować się zechcą. Każda licytująca sroba z Vadium 10 od 100 wartość na się bierącego kwantum i probkę przedac chcącego Jęzemia się zaopatrzyć potrzebuie.

Na Promniku dnia 11 Grudnia 1804.

Jozef Widmann, prefekt.

C. K. Sądy Szlacheckie Krakowskie Galicyi Zachodniej wiadomo czynią: że grunt Artyszczyzna zwany, Pana Antoniego Łempickiego własny, w Cyrkule Radomskim wsi Dziurzków leżący, do Summy 13,400 zł. pol. oszacowany, na żądanie Żyda Żelika Mendłowicza, w celu zaspokoienia summy 1140 zł. pol. i 60 zł. pol. przez Licytacją dnia 5 Lutego 1805 roku o godzinie 10 zrana w Sądach tutajszych odbywać się mającą sprzedany będzie pod warunkami następującemi:

1. Ze każdy kupna sobie życzący, przed zaczęciem Licytacji dziesiątą część summy szacunkowej, jako wadium złożyć będzie obowiązany.

2. Ze nabywca szacunek z Licytacji wypadły w dniach 14 do depozytu sądowego złożyć powinien, bo inaczej nowa Licytacja z jego szkodą i jego kosztem rozpisana będzie.

Edyktem oraz niniejszym wszyscy wierzyciele hipotekę mający upominają się: ażeby nie oczekując osobnego wezwania z prawem swoim przy Licytacji zgłosili się.

Wolno wreszcie każdemu jest akt detaxacji i inwentarz gruntu artyszczyzna zwanego w sądowej Registraturze przeyrzeć sobie. W Krakowie dnia 24 Października 1804.

Jozef de Nikorowicz.

Jozef de Cronensfels, S. P. R. K.

W. Roskoschny. Z Rady C. K. Sądów szlache: Krakow. Gall. Zachodniej. Beck.

C. K. sądy szlacheckie Krakowskie Galicyi zachodniej oznajmują tym Edyktem Panu Michałowi Chronowskiemu: że zastępca mally pupillarney ś. p. Jana Chrzęszczewskiego ustanowiony adwokat Bronicki usądów tych — osumny 537 i 980 zł. pol. z prowizją i kosztem prawnym — załobę na niego podał, i o pomoc Sądu, ile sprawiedliwość wymaga prosił.

Gdy zaś sądy te, nie mając wiadomości gdzie Pan Chronowski został, lub czy weale w Ces. Krol. państwach dziedzicznych znajduje się, oemuz Panu Michałowi Chronowskiemu adwokata tuteyszego Mitkowskiego, z jego szkodą i jego kosztem zastępcą postanowity, z którym proces ten stosownie do ustawy sądowej na C. K. państwa dziedziczne przepisanej rozpoczenie się i ukończony będzie; on przeto Edyktem niniejszym tym końcem upomina się: ażeby w czasie przyzwoitym dnia 13 Lutego 1805 roku o godzinie 10 zrana sam stanął, albo jeżeli jakie ma prawa swego dowody, te zastępcy wyznaczonemu w czasie przestał, albo nakobiec innego sobie patrona obrat, tego sądom tuteyszym wymienił, i podług przepisu tych środzokow prawa używał, które do obrony swej sprawy za najskuteczniejsze osądzi; inaczej bowiem wszelką niedogodność z zaniedbania wyniknąć mogącą samby sobie, podług opiewu C. K. praw., przypisać musi.

Jozef de Nikorowicz.

Jozef de Cronensfels S. P. R. Kawaler.

W. Lichocti.

Z Rady C. K. sądów szlacheckich Krak. Galicyi Zachodniej.

W Krakowie dnia 12 Listopada 1804.

Stuopeński.

Dnia 6 Lutego roku 1805 w C. K. Kancelaryi Prefektury Kameralney Jaworskiej o godzinie 9 z rana, Spłuczki otłowiane przy ws. Jaworznik i Bukownie, i Huta otłowiana pod miastem Sławkowem razem z częścią pomieszkania w rzeźe, na trzy po sobie następujące lata począwszy od 1 Maja r. 1805 aż do ostatniego Kwietnia roku 1808, przez publiczną Licytacją nazwijęcy dającymu zaarendowane będą. Pretium fisci jest rocznie ryń. 300.

Naywięcey dającymu do tego znajdujące się węgle, kruszec do topienia, kruszec garczarski i fusv w cenie bardzo mierney puszczone będą. Ochotę mający arendować na zwyż wyrażonym dniu i miejscu z 10 p. ces. wadium znajdować się zapraszają, gdzie punkta dalsze arendowne codziennie widzieć można.

Z C. K. Prefektury Kameralney Jaworskiej d. 16 Xbris 1804.